

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általaltok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr.,
megyélvőre 1 frt. 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.
Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felolós szerkesztő:
Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este.
Szerkesztőség: Kigyo-utca 9. sz. Kiadóhivatal: Szt.-István-tér 1. sz.
Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

Teendők.

A kettős birodalom sulypontja, ha névleg nem is, de tényleg ma Magyarországon van. Magyarországnak meg kell erősödnie, hogy ezt a sulyt elviselhesse.

Külsőleg nem erősödhetik, erre nincs is elég szabad keze, de ez ma kevésbé is fontos, mert nagy háborútól nincs mit tartani.

A hatalmak nem mernek belefogni, mert érzik a belsejükön rágódó kórt, a melyet alig bírnak leplezgetni. Azért nem ütött ki a francia-német háború, azért alszik a keleti kérdés.

Telhat belsőleg kell a megerősödés művének véghez menni, a mire most kedvezőbb az alkalom, mert a vám és tarifa kérdésben némileg több befolyásunk lehet.

Mire kell a megerősödés munkájának törekedni? Először a teljesen elzárkózott erkölcsök felemelésére. Másodszor a gazdasági viszonyok javítására.

Fel kell rázni a közszellemet. Van erre mód, ha a mesterséges altató szereket félredobjuk, ha leleplezzük azokat, a kik azért adják, hogy álmunkban kirabolhassanak.

Meg kell tenni a végső nagy kísérletet, a mely ha nem sikerül, ugys veszte van minden. Mert az a nemzet, a mely már nem tud saját jólétéért küzdeni, a mely a vesztély láttára sem buzdul fal, ugys meg van halva.

Az ilyenek csak egy hatalmas zsarnok kezében élhetnek tovább, különben idegen érdekek karmai közé kerülnek, a melyek addig ayuzzák, míg meleg, ugys miglen belső rothadása folytán szét nem állik.

De a magyar csak tetézhaltott, felébred az az első rázkódásra, nem kell hát töle az ébresztőt kimélni, ha keserű lesz is a szer.

Mindjárt az ébredésnél reá kell mutatni a korrupciónra, ugys hogy szegyenpir fussa el az arcaikat, hogy ne merjenek czinikusán dicsekedni erkölctelen sikerikkel.

A ki politikai vagy hivatalos állását melékutakon való gazdagodásra használja fel, azt pellengérré kell állítani, hogy senki ne merjen a közjó ellenében magánérdekeket szolgálni, ugys hogy a közpályán senki ne lehessen nyereszkező vállalatoknak a fizetett ügyvédje.

Ezzel természetesen nem az van mondva, hogy ne védelmezhesse általánosan elterjedt termelési vagy iparágak érdekeit, hanem tegye azt önzetlenül javadalmazás és hasznoslesés nélkül.

De ha keményen sujtjuk a korrupciónt, ismerjük el és méltányoljuk a tiszta meggyőződést és hazafiaságot. Álljunk melléjük, gyámolitauk ragaszkodásunkkal, adjunk nekik ezáltal hatalmat a kezükbe, mert csak így tehetnek valamit.

Kérlelhetlenül le kell álcázni a képmutatást, ki kell mutatni, hogy mily érdekeket leplez, akkor csakhamar kiszul a hamis jelszavak valódi értéke.

A nevükön kell nevezni a dolgokat, szabadon kimondani a véleményyt, hogy megtanuljunk ismét a magunk észével gondolkozni, a miről oly alaposan leszoktattak a hivatásszerű közvélemény csinálók.

Ne a sajtó csinálja a közvéleményyt, hanem legyen annak a viszhangja. Az a hivatása, hogy szabadon nyilvánulhasson a közvélemény, nem hogy azt speciális érdekekben csinálhassa, hiszen nem öncél, hanem csak a szabadság eszközüének kellene lennie.

Ne kövessünk üres jelszavakat, a melyek

valódi értelmét a tömeg nem is sejtji, hogy felzabaduljunk az üres nominalizmus és a merev dogmatizmus békéből. Ne szolgáljunk partikuláris pártérdekeket, hanem egyszerűen és tisztán az általános nemzetieket.

Ne nevezzük például liberálizmusnak azt az irányt, a mely az egyéni szabadságot adminisztratív eszközeinek hatalmával mindig és mindenütt elnyomja.

Ne képzeljük azt, hogy a hivatalos apparátus túltengése a civilizáció követelménye, ellenkezőleg a rendszer egyszerűsítése, a bürokrácia korlátozása, a felesleges közegek redukciója legyen a czélunk.

Ne higyjük azt, hogy a külföld többre néz azért, mert port akarunk hinteni a szemébe, s oly drágán kormányozzuk magunkat, hogy öszeroskadunk a teher alatt, a nagyzás és tehetetlen erőlködés csak gunyt és megvetést kelt, ellenkezőleg a belső jóléttől kisugárzó erő elismerést és tiszteletet parancsol.

Nem új hivatalokat kreálni, hanem minden fölöslegest redukálni kell itt biztos és erős kézzel. Minden társadalomnak csak egy bizonyos számú adminisztratív közege van szükségére. Minden fölösleges hivatalnok teher és elvonja az erőket a hasznos munkától. A hol az improduktív elem a túlnyomó, ott nagybeteg a társadalom.

Egyszerűsítsük az ügykezelést, redukáljuk a hivatalokat, válasszuk ki a szakértő, munkaképes és főleg a legbecsületesebb elemeket.

Követeljünk tőlük az adadó munkát, de főképp méltányosságot, szigorú igazságot, de méltányos bánásmódot a néppel s azt a tapintatot, a melyet csak a nemesebb érzés s a tisztességérzet adhat meg.

Emeljük önértékünket az által, hogy csak hivatalos teendők teljesítését követelhessek felebbvalóik, de ne lehessen őket kortes fogdmegekkel aljasítani.

Mínösítessék egyszerű zsarolással, ha az állami közegek túlkövetelésekkel lépnek föl, ha ilyenek mégis behajtottak, adja vissza az állam a saját jószágától. Az adókékek jutalmazása, eme tulkapások főoka, mint erkölctelen intézmény, beszüntetendő.

A bíraskodás ügymenete egyszerűsítendő, a bírónak téteassék kötelességéve a feleket fölvilágosítani s az egyességét velük exoffo mindig megkísérteni, mielőtt a költséges per utjára és ügyvédvállásra utalná. Állítsassanak föl a béke-bíróságok.

Mínösítessék a vesztegetés mindkét félre nézve közönséges bünténnyé és büntetessék a szerint.

De adjunk a hivatalnoknak, ha sokat követelünk tőle, olyan fizetést, hogy mellékkeresetre ne szoruljon.

A ki a választásoknál veszteget, vagy meg hagyja magát vesztegetni, az vesztise el, mint arra nem méltó, választói jogát.

Tömörüljön a társadalom, szervezkedjék, ne csak anyagi érdekei előmozdítására, hanem erkölcsi ereje kifejtésére is, öntsön életet az egyletek és szövetkezetekbe, nagy erő rejlik azokban, ha nem alusznak.

A szociálista mozgalom elnyomására is többet tehet a társadalom, mint a rendszerint tapintatlanul alkalmazott szigor. Egy szemernyi méltányosság s a nép bizalma többet ér, mint a szuronyok.

Vizsgálja meg a társadalom a munkás panaszait, lépjen érintkezésbe az elégedetlen elemekkel, ajánljen pl. az arásra nézve méltó

tányos alkut, de vállaljon egyfuttal garanciát, hogy a munkások sehol sem fognak megrövidítettetni és biztositon nekik vidékenként egyenlő keresetet.

Hagyjunk föl a vallási torzalkodással, hanem ellenkezőleg igyekezzünk a papok lelkes közreműködését megnyerni a nép méltányos és tisztességes vezetésére; még mindig sokat tehetnek a vallás emberei az irányban.

Mindzt megteheti a társadalom, — de csakis az, — nem a hivatásszerű politika, mert az kelepezésbe került, mint a mókus egy kerékben szaladgál, nem tud onnan kiszabadulni és teljesen elszakad a nemzet életétől.

Áttérve az anyagi tésre, föl kell karolni főképp a föld érdekeit, hiszen közvetlenül is az táplálja a népesség túlnyomó részét, közvetve pedig az termeli az összes értékeket. A hol a föld képes jól eltartani a népességet, ott egyébre nincs szükség. Ha már fokozott termelés kívánatos, csakis oly ipar fejlődése mozdítható elő, a mely a közszükségletnek megfelelő, de semmi esetre sem az olyan, a mely a föld érdekeivel ellentétben áll. A föld táplálja az egész társadalmat. A föld érdekében első követelmény az árakat leszorító spekuláció beszüntetése és kedvező vám- és tarifátételek kieszközlése.

Az adóügyet ugys kell rendezni, hogy a föld és a nép, talterhelve ne legyenek, viseljék a terheket azok is, a kik a legnagyobb jövedelmeket huzzák.

Az igazi gazdaszellemet kell előmozdítani egyletek és tanintozetek által. A szolid takarékoság, a kitartó és következetes munka, a kis eszközökkel nagy czélok után való törekvés áldásos szellemét, a mely egy század előtt a német gazdaságot oly gyorsan felemelte szomorú állapotából.

Az amerikanizmus, a földzsarolás, s a gazdasági szédelés megszüntetendő.

Magából a népből kell egy állandó s a föld jövőjét is biztosító hatalmas bárlióosztályt teremteni.

Olyan törvények alkotandók, melyek egyrészt a tulajdonjogot és a birtokos érdekeit védik, másrészt a bérllóit a zaklatás vagy jogtalan kímódítás ellen védik.

Olyan bérllószövetkezeteket kell alakítani, melyek a kisbérlló terményeit együttesen kezelik és jobb áron értékesítik, esetleg föl is dolgozzák s a terményekre olcsó előleget adnak.

Szaporítani kell az alsórendű földműves iskolákat, azokat a leggyakorlatibb irányban vezetni, esetleg a népoktatásba a slójd rendszert behozni. Nagyon praktikus és mindenek fölött jövedelmező kis mintagazdaságokat kell vidékenként fölállítani, különösen az egyes vidékekre alkalmas marhafajok és vetőmag előállítására is.

A birtokosok olyan szövetkezetét kell fölállítani, a mely a bérllók szövetkezetével állandó érintkezésbe van s a felmerült differenciákat méltányosan elintézi.

Országos nagy beruházási szövetkezet alakítandó, a mely szakértő közegei által megvizsgálhatja a teendő beruházásokat, ezek esetleg felügyelnek a munkálatokra s a kívánt pénzt méltányos kamat vagy részesedés fejében előlegezik.

Olyan vidékeken, a hol valamennyi ipari czélokra alkalmas termény és kellő munkafölösleg található, szövetkezeti iparvállalatokat kell állítani, a hol a termelő és munkás osztznak a nyereségen a befektetett összeg kamatai-

Mai lapunk 8 oldal.

nak levonása után, a nyerstermény és a munka-érték arányában.

Olyan intézményeket kell létesíteni a melyek a gazdát az elemi csapások ellen megóvják.

Fel kell használni a természeti erőket s a geográfiai helyzet előnyeit. Így a távasszi vízbőséget az aszály idején. Olyan egységes tervet kell e célra a világ legjobb vízi mérnökével készíttetni, a mely az összes folyamok szabályozását felöleli. A Tisza és a Duna közt a szilipesatornák egész rendszerét létesíti, azonkívül alkalmas pontokon nagy vízfogókat állít, a melyek tavasszal felfognak az árvizeket, nyáron öntözésre és hajózásra használatnáknak.

Ezáltal az abszurd töltésrendszer s ezzel az árvízveszély teljesen megszűnik, az alföldet rizs és más értékes növények termelésére lehetne fölhasználni s a nagy állatállományt még aszály esetére is biztosítani.

A Dunát magát még mélyjártatni hajóknak is teljesen hajózhatóvá kellene tenni s valamely alkalmas ponton egy hatalmas kikötőt létesíteni, a hová a csatornák konvergálnának s az azokon érkező szállítmányok egyenesen a tengerre mehethetnének. Így a kezünkbe kaphatnánk a keleti kereskedést, a mely helyzetünkönél fogva megillet és létező tökélnket hasznos reálkereskedésbe fektetni az áldatlan spekulatív helyett.

Ilyen nagy műveket persze nem lehet egyszerre megalkotni, a földolog hogy az egységes terv meg legyen és hogy a teendő munkálatok annak értelmében történjenek és lépésenkint az egész terv megvalósítását előmozdítsák.

Ha a felesleges kiadásokat apasztjuk, a termelést pedig emeljük és jövedelmezővé tesszük, lesz arra pénz elég, de a létező tökélnket itt fel lehet használni, mielőtt a szertelen szédelgést korlátozzuk, mert akkor hasznos befektetésekre fog az kínálkozni.

De mindezek és sok alárendeltebb jelentőségű dolgok mellett még más fontos feladataink vannak, t. i. megteremtési a magyar kulturát és megtermékenyíteni a teljesen meddővé lett magyar szellemet.

E célra olyan nevelési rendszert kell behozni, a mely megfelel a magyar szellem sajátosságainak. A nevelés erkölcsi oldalára kell fektetni a fősúlyt, hogy a lelkesedés a szép és jó iránt újra felébredjen a sivár materializmus folytan kiaszott kedélyekben. Hiszen ez az egyedüli aktív erő, a mely nagy tettekre

képesít, míg a józan köznapiság eltompít, majd materialistákká aljasít, úgy hogy a jónak még az érzeke is kivész.

Tudományos központokat kell teremteni az egyetemeken, igazi tudományosságra buzdítani az embereket, meg kell külfönböztetni a tudományos tantereket a gyakorlati oktatók, plagiatörök és utánzóktól, a kik csak úgy más-tól szedik a tudományt és nem önmagukból merítik. Azoknak pedig, a kiknek csak gyakorlati célokra kell a diploma, meg kell könnyíteni a tanulást, hadd dolgozzanak hamarabb, úgy sem lesz azokból tudományos ember.

Elő kell segíteni a művészetet, hogy dícsfényvel borítsa be ezt a szép országot. De nem úgy, hogy módot adunk az iskolakerülőeknek, hogy kontárokra lehessenek, hanem az által, hogy az igaz művészetet érdeme szerint megbecsüljük s már az oktatásban súlyt fektessünk a szépzészetű érzék fejlesztésére, hogy ne csak a rut önzés, a durva érzékiség és a pénzvágy, hanem a nemesebb élvezetek iránti hajlam is felébredjen és mérsékelve azt a szürke materializmust, a mely mindenkit bemooskol.

Végtevére a kételkedés, züllés és bomlás eme vészteljes korszakában fektessünk különös súlyt a nép vallásosságára, buzdítsuk a papokat, hogy a néppel foglalkozzanak s őket atyai gondnal vezessék s a szép és jó iránti fogékonyságot a tiszta hitet és szeretetet ébresztsék kebelében.

De ehhez persze nem struccpolitika, kiesnyes taktika, kétszínű okoskodás, sofisztika és leplezett érdekhajászat kell, hanem lelkesedés és morális bátorság arra, hogy meggyőződésként leplezetlenül kimondjuk, hogy semmit ne takargassunk, hanem minden hátsó gondolat nélkül fennen hirdessük azt. Csak az igaz meggyőződés ereje hat, csak az ragadje magával, eleinte csak a jobbkat, később az egész társadalmat, csak az köthet élénk szellemi életet ott, a hol már minden rideg és kihalt volt.

A lelkesedés ereje vitte a magyart mindig, az önzés csak bajba vezette. A munka is csak akkor halad, ha nemesebb cél lebeg a szemünk előtt, a vagyon is csak úgy gyarapodik, csak akkor van rajta áldás, ha tisztességes célokra szolgál.

Ha régi erőnyinket félre dobjuk, ha csak hibáinkat szaporítjuk újfajta bűnökkel, akkor elpusztulunk kérielhetetlenül, ha alszunk a veszély idején, nincsen mentésünk.

Cz. J.

A közgyűlés.

Hétfőn délelőtt 9 órakor tartotta Székesfejérvár törvényhatósága márcziusi közgyűlést. A közgyűlésnek egy-két igen érdekes pontja nagy számban hozta össze a városatyákat. A közgyűlésen Fiáth Pál báró főispán elnökölt.

Az apróbb ügyek letárgyalása után az árvaszéki ülnöki állás betöltésére vonatkozólag hozott közgyűlési határozatra érkezett miniszteri leiratot vették tárgyalás alá. A mult közgyűlés, — mint annak idején említettük, — az árvaszéki ülnöki állásra vonatkozólag úgy határozott, hogy az ujjonon megválasztandó ülnök a főkapitányi hivatalban is dolgozzon. A miniszter nem hagyja helyben az illetén való szervezést, mivel két hivatalfőnöknek ugyanazt a tisztviselőt alárendelni nem lehet, már pedig a tervezet szerint az új ülnök úgy a polgármesternek, mint a főkapitánynak alá lenne rendelve.

A törvényhatóságnak tehát újból tárgyalás alá kellett venni ezt a kérdést. A jogügyi szakosztály azt az előterjesztést teszi, hogy az árvaszéki ülnöki állást töltsék be, de egyúttal kötelezzék az ülnököket a jegyzői teendők végzésére is, a mi által a joggyakorlati állás feleslegessé válik. Egyúttal a jogügyi szakosztály azt is javasolja, hogy a rendőrségnél II. alkapitányi állás szervezetessék, miután a jelenlegi nagy munkát nem bírják el a rendőrségi tisztviselők.

Báró Fiáth Pál főispán indítványára ezzel kapcsolatosan tárgyalta a hivatalvizsgáló bizottság jelentését. E jelentés szerint példátlan rend uralkodik a mi rendőrségünkönél — a hivatalban. A hivatalnokok agyondolgozzák magukat.

Dr. Sára Gyula keveselte az irott dícsértet s a polgármester többszörös éljenzése mellett emeli ki több rendbeli érdemeit a rendőrségnek s végtevére is, kéri a fogalmazói állást megszavazni, mivel a nagy rend mellett, hogy rend

Az én csillagom.

— A Fejérmegyei Napló tárczája. —

Írta: Mendelényi Béla.

És jött!

Nem a levél, nem az izenet, nem a földindulás, hanem ő maga.

Nem vártam, hogy is vártam volna?

Végtelen keserűséggel kőboroltam, züllöttem már vagy két nap óta. Ha lehet egyáltalán elkészülni az öngyilkossághoz, hát így szokás.

En is számat vetettem sok mindennel; multtal, jellel, jövővel, csak magammal nem.

Abban az erős hitben, hogy Mándi dr.-ba belekötök, azután vagy ő vagy én, de egyikünk rövid számadást csinál, kerestem a doktor urat.

Nem akadtam rá, mert mindenütt kerestem, csak otthon nem. Pedig addig, míg össze nem verekszem vele, nem lesz nyugtom, tudtam.

Hát így telt el két nap vad, szörnyen vad állapotok között.

És megint eljött az este. Megint egyedül maradtam a redakciójában.

Most is ott ültem a tintapettyes asztal mellett.

A csend, a szél zugása, a bántó egyedül-lét megismételte önmagát.

És én bámultam a lámpát, elszibadt idegekkel, ködbe vesző elmével és nehéz, nagy bánattal.

A szemeim, a mint mereven a lámpa világába bámultam, lassanként könybe lábbadtak.

Hát így ültem ott, mint az élő kétségbe-esés, mikor nagyon halkan kinyílt az ajtó és bejött valaki.

Éreztem, hogy csak is ő lehet, de nem tudtam hirtelen felugrani.

Minden vércsepp a szívemre szaladt, megszerzte futott onnan; a lélekzetem elakadt.

Amint néztem Honort, amint láttam kedves arcát, ijedt szemeit, hej! nagyon keserű valamit éreztem akkor.

Aztán felálltam, görbén meghajlottam és mit mondtam?

A helyett, hogy azt a végtelen sok kínos keserűséget gyötörődést, lélelmet, rettenetes kétséget tudtára adtam volna neki, minden bevezetés nélkül, hát csak annyit mondtam:

— Mi tetszik már megint?

Aztán ő mondtott valamit, halkan akadozva:

— Mi baja, Buksy?

Lehet erre a világon egyebet mondani, rettentés csodálkozó képpel, mint azt, hogy:

— Abszolúte semmi.

Farkasszemem néztünk. Nem bírta ki sokáig; lesütötte a szemét. De azért beszélni kezdett:

— Lásna, el kellett jönnöm. Anyus nyugtalan. Most épült-lábbadt fel súlyos betegségéből és higgye el, nagyon hát reá a legcekélyebb izgatottság is. Az a hite és meggyőződése, hogy ön valamiért neheztel és pedig azért neheztel, mert mi bántottuk meg. Semmi képen nem tudom megnyugtani. Azt mondja, hogy így van, mert különben eljött volna hozzánk, akik úgy vártuk. Meg kell, hogy nyugtassam, de meg kell, hogy nyugtasson — — engem is. Mondja meg hát, mi az oka neheztelésének, — lásna, magam jöttem el, megkérdem, ugy-e megmondja?

En aztán rettenetes udvariassággal feleltem:

— Nem neheztetek. Nyugtassa meg a ked-

ves mamát. Nem is lenne okom; igazán nincs is; nincs.

— Mért nem jött hát el oly régóta?

— Miért? Nem érzem magam feljogosítva, hogy mindennapos vendégük legyek. Nem érzem magam feljogosítva, hogy visszaélek szíves meghívásukkal. Mert nem helyes, nem jó, nem észszerű dolog, ha így teszek. Én teljes világleletemben így gondolkodtam és most is így tartom a leghelyesebbnek. Végtelenül örvendek, hogy bizalmasuknak tekintettek, hogy kiérdemelték elismerésüket, de nem szabad ezzel visszaélnem. Lásna ez határozottan inkorrekt eljárás lenne részemről, nem teszem, nem te.

— De mi lelte magát?

Megriadtan hallgattam el. Mekkora volt a megdöbbenésem, mikor Honor arcára tekintettem. Hiszen miközben beszélek, soha nem nézek senkire. De most megakadt bennem a szavak árja. Az az ijedt tekintet, az a bánatos arc végtelenül megrázott. Kilibbent alólam az a szilárd erkölcsi bázis, a melyről eddig szónokoltam és hirtelen más hangba kezdtem:

— Hogy mi lett? Csodálatos. Ugy-e azt kívánja, hogy kitárjam bensőmet? Vagy tudja tán, hogy mi van bennem? En nem tudom. Mire való ez a játék? Mire vezet? Látja a végit? Amilyen rettenetes ez most, olyan rettenetes lesz majd aztán. Vagy azt hiszi, hogy a lehet ez másként is? Nem leszek sem vetélytársa, sem gavallérja senkinek. Soha nem is voltam. Ez egy. Másrészt pedig lásna be, hogy nagyon nagy lelketlenség így tenni velem, a ki soha nem bántottam senkit.

— De ki bántotta hát?

legyen, szükség van még egy fogalmazó tisztviselőre. Egyebekben „minden rendben, a városban s rendőrségen . . .” stb. — De az érdemek elismerése mellett megtámadja még Rédei József drt egy közbeszólásáért. A vizsgálóbizottság nem akarja jelentéseivel becsapni a közgyűlést.

Dr. Rédei József: Személyes kérdésben szólal fel. Saára Gyula dr. megjegyzésére kijelenti, hogy ő közbekialtásában nem azt értette, hogy a vizsgálóbizottság csapja be a közgyűlést, hanem hogy a vizsgálóbizottság tagjait csapták be azok a kik informáltak.

Fiáth Pál báró főispán: Fölszólaló bizottsági tag urat e kifejezésért, melyben gyanúsítást lát a tisztviselő karral szemben, — ezennel rendre utasítja.

Dr. Rédei József: Ismételi a mit mondott, ebben azonban nincs az kifejezés, hogy az informálók alatt tisztviselőket értett volna.

Fiáth Pál báró főispán: Kijelenti, hogy ha ebben az értelemben mondotta is a bizottsági tag, a mit mondott, a benne levő gyanúsításért ez esetben is rendre utasítja.

Dr. Rédei József: Ennek daczára kijelenti, hogy neki ez a vizsgálati dolog nem tetszik!

Boros Sándor a vizsgáló bizottság egyik tagja kijelenti, hogy ő a személyzet szaporitást csak akkorra óhatja, ha majd elegendő helyiséggel fogunk rendelkezni.

Havranek polgármester a rendőrségre vonatkozólag több figyelemre méltó megjegyzést tesz. A személyzet szaporitást szükségesnek tartja már azért is, mivel a jelenlegi személyzet minden idejét az írásbeli teendő foglalja el s úgy a felügyeletet és ellenőrzést nem képesek gyakorolni. Azután azt bizonyítja, hogy nem kerül többbe az állás rendszerezése, mivel azt más oldalon megtakarítja a város.

Kovács István hosszabb beszédben indokolja azon álláspontját, hogy az árvaszéki ülnöki állásra az egyik jegyző megválasztását tartja kívánatosnak, a mely esetben a jegyzői fizetés be volna szüntetendő. A mi a polgár-

mester érveit illeti arra megjegyzi, hogy helyes munkabeosztással, s a hivatalos órák betartásával feleslegessé válik a személyzet szaporítása. (Helyeslés.) A polgármesternek ismételten is figyelmébe ajánlja a törvények és rendeletek betartását. A törvény jogot ad például a polgármestereknek, hogy a hivatalos órákat be nem tartó tisztviselőket megbüntesse, e törvénynek azonban nem tudott eddig soha érvényt szerezni. Ajánlja indítványának elfogadását.

Havranek: Vannak hivatalnokok a városházán, a kik már reggel 7 órakor ott vannak az íróasztaluk mellett s este 8 óráig dolgoznak. (Közbekialtás: *Hányan?*)

Dr. Rédei József: A polgármester urat e tekintetben elismerés illeti. Ő kivétel!

Havranek: Köszöni a bizottsági tag ur elismerését. Őt megnyugtatja mindenképpől saját lelkiismerete.

Egy hang: *Ez az elismerés nem sokat ér!* (Nagy derültség.)

Havranek . . . Kovács bizottsági tag ur indítványára vonatkozólag megjegyzi, hogy ő ugyan azt akarja, csak más alakban.

Még dr. Kuthy József és Saára Gyula dr. szólaltak fel, ezután a főispán szavazásra bocsátja a kérdést. Mintán a II. alkapitányi állás ellen senki fel nem szólalt, egyhangú határozat gyanánt kimondja, hogy a II. rendőralkapitányi állás szervezendő.

Az árvaszéki ülnöki állásra vonatkozólag Kovács István indítványát fogadta el a közgyűlés, daczára, hogy a polgármesterrel szavazott Saára Gyula dr., Kalocsay, Tóth Aladár stb. — A többség azonban ezuttal cserben hagyta a vezéreket.

Több kevésbé fontos ügyet intéztek el azután. A közgyűlés végén került napirendre a földművesek kérvénye, a melyről mult lapunkban bővebben megemlékeztünk.

A gazdasági szakosztály a kérvény alapján azt javasolja a 400 holdat kitevő alsó földeket az idén áprilisban adják ki 4 holdanként parcellázva. Ha ez alkalommal azt látják,

hogy a lakosság csakugyan nagy számban jelentkezik, abban az esetben a gazdasági szakosztály nem zárkózik el a kérelem teljesítésétől és előterjesztést fog tenni a nagyobb birtokok parcellázására vonatkozólag.

A gazdasági szakosztálynak, ezt a minden tekintetben kifogástalan előterjesztését a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Mint értesülünk a közgyűlésnek ez a határozata városszeri nagy meglepetést keltett.

HIREK.

— Az Oltáregyesület sz. miséje a jövő vasárnap ápril 3-án d. e. 10 órakor fog a szeminárium templomban a Mindenhatónak bemutatni.

— Személyi hir. Steiner Fülöp dr. megyés püspökünk a reggeli gyorsvonattal Budapestre utazott a Szent-István társulat folyó hó 31-én megtartandó közgyűlésére.

— Nyilt kérés. A kolozsvári országos történelmi ereklye muzeum igazgatósága, ezután kéri a márcz. 15-iki ünnepélyt rendező bizottságot, hogy az idei márcz. 15-iki ünnepségek összes sokszorosított nyomtatványait (plakát, sorrend, vers, emlékbeszéd, leírás, fényképfelvétel stb.) megküldeni sziveskedjenek, valamint a kokárdák, czimek vagy egyéb jelvények egy-egy példányát. A muzeum ezeket elteszi a jövődó számára.

— A hivatalos órák. Nagyon helyesen jegyezte meg Kovács István bizottsági tag, hogy nem a hivatalnok kevés a városházán, hanem kevés a hivatalos órák száma. Majd minden tisztviselő úgy megy be a városházára, mint valami miniszteri tanácsos és 11 óra után már nem lehet találni a hivatalában, csak egy-két embert. Ez végtére is nem járja. Annyiszor lett már ez fölpanaszolva, hogy csakis Havranek képes ezt a sok szegyetet zsebre rakni, a melyet tisztviselői hanyagsága miatt kellett

Nos, ezzel a kiáltással aztán romba dől bennem minden józanság.

Kiabáltam, mint a bolond:

— Rossz óra hozott minket össze. Ha annyi nyugodt órája volt azóta, mint a mennyi nyugtalanságban eltöltött napom nekem, nem kérdeznék azt, hogy ki bántott, vagy hogy mi bánt. Nézzem reám; olyan vagyok, mint egy eszeveszett. S mindennek jókát adjam? Tisztára megbolondulok így; de magam vagyok az oka. Minden elhibázott lépésem között csak egy van a mit végzetesnek tartok, ez a lépés volt az, a melylyel a kegyedék háza felé indultam.

Itt megakadtam. Hisz oly száraz volt a torkom, mintha eltikkadtam volna.

Tul voltunk mindenféle szokásos frázison. Bennem felébredt a vadság, Honor pedig szinte elkábult. Tudja Isten, jól tettem, nem jól tettem, mikor még azzal is előállottam hogy:

— Sokkal helyesebb, lássa, ha megállapodik a — másik mellett, — mert én úgy sem vagyok diplomás ember, sem elfogadható polgári férfiú, csak singaléz.

És megráztam a fejemet és kettőt léptem, hátra.

Honor halálsápadt lett, megingott, aztán az asztalra támaszkodott.

Soha sem feledtem el azt, a mit ekkor mondott:

— Ha ölni akart, fegyverrel sem tehetne volna különben. Van önben egy csipetnyi gyöngegség?

Azt hiszik, bűnbánat vett rajtam erőt? Dehogy. Még jobban megvadultam.

— Nincs! Nincs! Lássa át, hogy ez hiányzik belőlem. Kerüljön el, messzire. Akkor gyön-

géd leszek, de gyilkos így, ha sokáig látom! Azt, aztán magamat pusztítom el.

— Kit?

— Kit? Azt a nyomorultat, a kinek egyetlen bűnét tudom csak, azt, hogy utamba állott, a legnemesebb érzéseimet dulta fel, a ki megkeserítte minden percemet — azt a, a doktort. De ekkor már ott állottam Honor mellett. Közel hajoltam hozzá, mert lestem arcán a hatást.

Azt vártam, hogy megzavarodik, megijed és megszégyenül. Hogy mentséget mond, hogy védekezik. Tudom is én, hogy mit vártam; csak azt nem, a mi következett.

Büszkén fölegyenesedett, végig mért, tetőtől talpig és megfordult, hogy távozzék.

Es én eléje ugrottam, megkaptam az ajtó kilincsét és tiltólag emeltem fel a másik kezemet.

— Csak annyit mondjon hát, hogy szereti! — tördeltem a szót, — csak annyit!

— Hogy mer ilyen hangon beszélni velem?

— Nem törődöm azzal, hogy felháborodik, nem törődöm azzal, hogy megvet, de ennyit kívánhatok. Ezt követelem, hogy megmondja. Az életembe kerül, de megtudom!

— Távozzék az ajtótd!

— Nem! Nincs az a hatalom, a melyik innét elmozdítson. Azt, hiszi, komédiázok? Azt hiszi megijeszt? Nem! Akár része volt abban hogy illyenné lettem, akár nem, nem engedek.

Nézze, kérek, könyörgök, ne gyötörjön tovább. Soha nővel így még nem beszéltem; de megöl ez a gyötrelmem. Rettenetes, a mit én érzek; egy darab ez a pokolból, annak is a szívéből!

Egyetlen, édes, drága, minden, mindenem! Nevezzen örülnek, nevezzen még annál is rosszabbnak, csak abba ne kételkedjek, hogy őszinte

vagyok. Lássa, ezzel az első csalódással összeomlott körülöttem, bennem minden; és rossz néven veszi tőlem, hogy így uralkodik rajtam az indulat? Nem bírok vele, mert hatalmasabb mint én. Sima legyek, ndvarias, — taktusra beszéljek, mikor lobog bennem minden? Micsoda rettenetes az, mikor ekkorát bukik valaki? Hol vegyem én ehhez a nyugodt külsőt? Hát van bennem valami, a mi másról tudna, mint erről a romboló, rettenetes lázról? Ez öl, ez megöl! Ezt nem éreztem eddig soha. Sok, sokkal több, mint a mit én megbírok. És — nincs sehol, nincs senki, aki megértsem, de van mindenütt akad olyan, aki megítél. Maga is, maga is!

Ez a rettenetes, ez a szörnyű! — — —

— — — — —

Nem bírtam tovább. Odatámaszkodtam az ajtóhoz, a kezem meg lesiklott a kilincsről.

Nem néztem már Honorra, nem néztem sehova, csak a piszkos tintapöttyös padlóra, csak ide.

Micsoda kétségbejítő alakzat ilyenkor az ember.

Kétségkívül ilyen lehettem én is, a mint lehorgasztott, közös fövel ott támogattam az ajtót.

Igy kellett, hogy legyen, mert Honor odalépett hozzám, aztán végig boronált ujjaival az arczomon és azt mondta, lágy, kedves hangján:

— Szegény Buksy!

Ez pedig megkaptam azt a kis kezét, megcsókoltam ott, a hol értem és minden igyekeztem oda irányult, hogy a másik kezét is elkapjam.

Es ekkor, a mint szemébe néztem, abba a tükörtisztta, édes szempárba, megtaláltam ben-

volna szenvednie. Van olyan tisztviselő is, a ki mindennel inkább foglalkozik, mint a hivatalával. A főispánnak is feltűnt ez ur hanyagsága s kijelentette, ha még egyszer nem találja hivatalában, felfüggeszti. — És az illető ur azon a napon ott volt a hivatalában. Felmenetelét azzal indokolta egyik ismerőse előtt: „Felmegyek mert ma jönn a főispán!” — Ime a főispán jóindulatát s ellenőrzését így játsszák ki a városházán. — Reméljük azonban, hogy egyszer még is sikerülni fog a főispánnak bejelentetlenül érkeznie. Ugy féltizenkét óra tájban sorba járhatja a hivatalokat és ha váratlanul érkezett, majd meglátja hány tisztviselőt lát még munkában.

— **Márczius 15-iki emlékbeszédek.** A Kolozsvárt megjelenő „Történelmi Lapok” nevezetesen márczius 15-iki ajándékkal járult előfizetői útján az országos ünnephez. A laphoz ivekben mellékelve, szétküldte az országban legelőször alakult márczius 15-iki bizottság 25. évi ünnepélyén tartott emlék beszédeket. A sorozatban 20-nál több emlékbeszéd és több vers van az ország kiváló szónokai és költőitől. A mű kötetben is megjelenik.

— **A hivatalvizsgáló bizottság.** Végre befejezte működését az a vizsgáló bizottság, a melyet egy évvel ezelőtt *Kalocsay* Alán indítványára a közgyűlés kiküldött. Azóta a legpiszkosabb dolgok kerültek napvilágra s a vizsgáló bizottság elnöke, *Kováts* István annak idején megdöbbentő dolgokat ismertetett a közgyűléssel. Ennek daczára most *Saára* Gyula dr. elnöklété alatt olyan jelentést terjesztett a közgyűlés elé, hogy minden a legnagyobb rendben van! E rendbenlélet igazolása kapcsán egy vizslapba illő kimutatást olvastak fel a rendőrfőkapitány hivatali működéséről, mely órákban mutatja ki, hogy főkapitány 1800 hivatalos óra alatt 4327 órát dolgozik! A főkapitánynak ez a hihetetlen mérvű elfoglaltsága arra indította egyik vállalkozó szellemű városatyákat, hogy ajánlatot tegyen a főkapitánynak aziránt, hogy a párisi világkiállításra bemutassa, illetve üveg szekrényben kiállíthassa „*Masina ember*” czim alatt. — A komikus kimutatást bárki állította

nük a választ; a választ arra, a mit kérdezni nem, csak érezni tudtam, a sokat keresett üdvöt, boldogságot, az emberi léleknek egyetlen igazgyöngyét: a tiszta szerelmet.

Roppant banális ez a szó, pedig örökre újat jelent.

Mikor így tagolom, hogy sze-re-lem, hát szörnyen laposnak látom; de akkor, mikor Honor szeméből sillabizáltam ki, valósággal újjá szült.

Féltájtottam és kitértam karjaimat. És mikor az édes teremtsé hozzám simult, akkor láttam, akkor éreztem, hogy minden eddigi életem nem más, mint a tévelygések szakadatlan láncolata; mert vezérlő csillagom hiányzott.

Néztem én a jövőbe, jutott-e eszembe hogy mi vár ott reám, vagyis inkább reánk? Ki gondol akkor ilyesmire.

Hiszen egy voltam, mint aki ritka kincset talál s örül, mert minden érzését ez az öröm uralja.

Avagy tud-e az ember ilyenkor egyebet is mondani, mint egyre csak azt: hogy édes.

Nekünk is üres fogalom volt a módszeres társalgási nyelvtan, mikor lassan haza felé lépkedtünk.

Fennt a csillagok sem beszéltek, csak ragyogtak; a hold sem szólt, csak hintegette szelid fényét, és a balzsamos levegőben sem suttogott a legkisebb szellő sem, — és mégis ékes szóló volt a nagy természet, mert minden része, mind csak arról beszélt, a mit a legnagyobb nyelvtudós, vagy szónok sem tudott soha definiálni: az örökség, fonséges szerelemről.

is össze, legkevesebbet használt vele magának a rendőrfőkapitánynak. A vizsgálat különben rendben van és dr. *Saára* Gyula nyugodtan pihenhet babérjain.

— **Temetés.** Nagy részvéttel helyezték örök nyugalomra szombaton délután fél 6-kor *Gara* Aladárt, a helybeli kir. törvényszék korán elhunyt, kedvelt tisztviselőjét. A gyászszertartáson megjelent a helybeli kir. törvényszék és járásbírósg teljes tisztikara király-daróczi *Daróczy* István elnökkel, *Kovács* Ignác és *Sohár* Béla bírákkal élőkön, a móri kir. járásbírósg küldöttségében *Sipos* Dániel és *Saáb* József tisztviselők. A nagy előkelő közönség soraiban ott volt *Gánóczy* Flóris kir. tanácsos, közjegyző, *Kunze* Frigyes cs. és kir. alezredes stb. stb. A koporsót szebbnél szebb koszorúk borították, köztük a tisztviselői kar palmaágos nagy babékoszorúja a következő felirással: „*A kir. törvényszék és járásbírósg — tisztikara.*” A többi koszorúk föliratai a következők voltak: „*A legjobb férj és apának — kesergő nőd és gyermekeid.*” — „*Felejthetetlen fiának — gyászoló anyád.*” — „*Isten veled Aladár — Józsi és Józsa.*” — „*A mi kedves Aladárunknak — dr. Éder József és neje.*” — „*A legjobb vő és sógornak — Katona Sándor és fia.*” — „*Szeretünk jeléül — Rédl és Rötting család.*” — Koszorút tett még a ravatalra *Kunze* Frigyes cs. és kir. alezredes és neje is. A temetést a „*Kegyelet*” temetkezési vállalat szép gyázpompával állította ki a diszes halotti kocsit nagy kocsisor követte a sóstói sirkertig, a hol megindító részvét mellett helyezték a megboldogultat édes apja mellé örök nyugalomra.

A gyászoló család ez uton mond halás szívből fakadó köszönetet a kir. törvényszék és járásbírósg, valamint a móri kir. járásbírósg tisztiztikarának, *Daróczy* István kir. törvényszéki elnöknek, valamint mindazoknak, a kik a mepróbáltatósk nehéz óráiban részvételüknek bármilyen nyilvánulásával fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak.

— **Express-vonat.** A déli vasut összes vonalain május elsején az express vonatok sebességéhez hasonló sebességű gyorsvonatok fognak közlekedni, a melyek óránként közel 70 kilométer utat tesznek meg. Az árak ennek daczára a régiek maradnak.

— **A néma cimborák.** Valami hallgatag megegyezés jöhetett létre *Havranek*, *Kalocsay* és *Saára* között, mert egy idő óta tüntetően egy kézre dolgoznak. A polgármester terveinek *Saára* és *Kalocsay* a legbuzgóbb támogatói, viszont ezeknek szónoklata közben a polgármester helyesl és éljenez olyan nagy tehetséggel, mintha ezt legalább 10—15 ember tenné. E triumvirátushoz vehetjük negyediknek *Paulovits* Ferencz urat, a kiről és ügyvédjéről pár hét mulva majd többet is fogunk írni. A sajtóper ez idő alatt bizonyosan befejezést nyer s akkor majd annak rejtelmeiből egy-két igen sikerült képet nyújtunk. Ezek között lesz olyan is, mely majd beigazolja, milyen frivol játékokt üznek a városházán egy év óta, azt állítva, hogy nem tudnak *Paulovits* ur viselt dolgairól semmit. — A magunk részéről ezt az ügyet még megfogjuk élesen világitani, az egész ország előtt!

— **Indigó tolvaj.** A *Felmayer*-gyárnak egyik munkása *Bottka* András már évek óta lopkodott a gyár indigó készletéből. A drága festéket Budapesten értékesítette. A *Bottka* családi körülményeivel ismerősök már régóta csodálkoztak azon, hogy az egyszerű gyári munkás olyan nagyon költsézik. A kíváncsi kérdézősködőknek azt válaszolta, hogy egy gazdag nagynénje van Budapesten s az segíti őket. Ezt a mesét némileg igazolni látszott az a körülmény is, hogy *Bottka* gyakran utazott fel Budapestre. A gyárban is gyanazkodtak reá, a mely gyanut megerősíteni látszott egy névtelen levél, a melyben figyelmeztették a gyár vezetőségét *Bottka* manipulációjára. Megfigyelték a tolvajt s a midőn mult szom-

baton szokás szerint Budapestre utazott *Polezer* Péter alkaptány is utána ment. Nem tudtak azonban az orgazda nyomára jönni. *Bottkát* letartóztatták. Felesége is rávallott az urára. Ő már nagyon sokszor kérte, hogy hagyjon fel bűnös ténykedésével, de férje nem hallgatott reá. *Bottka* állítólag 7 kiló festék lopását ismerte be. Valószínűleg azonban sokkal többet tesz ki két évi tolvajlásának eredménye s a kár bizonyosan meghaladja az ezer forintot.

— **Az új alkaptány.** Végre is elhatározta a közgyűlés, hogy szervezi a másod alkaptányi állást. A polgármester beszélt legékesebben mellette. Számokkal be is bizonyította, hogy nem kerül több pénzbe a városnak mert ennyit meg annyit megtakarítunk az árvászeki ülnökön. Hanem arról bölcsen hallgatott a polgármester, hogy ezekkel az indokkal rendszerezettek már alszámvevői állást, felemeltük *Polezer* fizetését: szóval elköltöttük mi ezt a jövőbeli megtakarítást régen. — Amig azonban ezek a fényes orációk tartatnak, addig titokban olyan egyén számára készítik ez állást, a kit már egy ízben elcsaptak a városházáról. Mert *Havranek* polgármester különös elszerezettel dédelgeti az elcsaptott tisztviselőket. — Igazán kíváncsiak vagyunk, hogy ezáltal sikerül-e a polgármester terve? — A magunk részéről már régebben megirtuk ezt s annak idején majd rámutatunk az illető egyénre is.

— **A megyei árvaház.** A vármegyei árvaház ügyében hozott azon közgyűlési határozatot, hogy az ne Székesfehérváron, hanem Martonvásáron épüljön, a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a helybeli posta- és távírda hivatal, távírda és távbeszélő osztályánál április hó 1-től szeptember hó végéig, a hivatalos órák reggeli 8 óra helyett 7 órakor kezdődnek. Székesfehérvár, 1898. márczius hó 28-án. Kir. posta- és távírdahivatal: *Brünner* hivatali főnök.

— **Sajtóhiba.** A közönség olyan egyetlen kritikusa, hogy ha az újságban egyetlen betű nincs jó helyen, azonnal szerföltött nagy haragra lobbant, és hibáztat nyomdászát, szerkesztőt és mindenkit, a kit csak e hiba elkövetésével gyanúsítani lehet. Azt azonban észre nem veszi, hogy az a sok ezer betű mind jó helyen van. A mult lapunkban *A tavaszi nap-sugár* című kis hírlünkbe csuszott be a többiek között egy nagyon bosszantó sajtóhiba. Az van írva benne *Fodor* József helybeli fényképészről: „*Igazán fotografusnak született ember, a ki nem csak finom ízléssel, kitűnő arczsínemzetel (!) bir, de érti is a mesterséget...*” stb. Az olvasó az első tekintetre észreveheti, hogy nem „*arczsínemzetel*” irtunk, hanem „*arczsinmeret*” helyett szedte oda ezt a szót a szedő. Az pedig nagy küllömbőség, hogy *Fodor*nak jó arczsínje, vagy arczsinmerete van. Hát igaz, mind a kettő jó van neki, de mi az utóbbit óhajtottuk érdeme gyanánt telemlíteni, mert száz fotografus közül egy bir olyan magasabb intelligenciával és kitűnő megfigyelő képességgel mint *Fodor*. — Ezt tartottuk szükségesnek az igazságnak megfelelőleg rektifikálni.

— **A dinya-utcza.** A neve nem predestinálja ezt az utcát semmi tiszteletreméltóbb hivatásra. Pedig ez az utcza rövid pár év alatt a város egyik legszebb utcájává lehetne. *Ha!!* — És itt a bökkenő. *Ha* volna a mi városi hatóságunkban egy kis érzék az iránt, hogy miképpen kell előmozdítani a város fejlődését. De eziránt, hogy milyen közönyös a városi hatóság, azt legjobban bizonyítja a dinya-utczának kinézése. Tessék csak végig sétálni azon a szép járdán, a mely egészen méltó azokhoz a modern kis uriházakhoz, melyek az utcza egyik oldalán olyan szépen sorakoznak egymás mellé. A mi a szemünket a szép házaknál is jobban lekötö, az a keleti piszok, a mely az egész utcázát betölti. Az a siralmas csatorna, mely a járda mellett vezet, valóságos gyűjtőmedénye, a különböző rothadó ételhulladékoknak, a melyek a szép házak föld alatti csu-

toronyján kiömlenek az utca felszínére. És mert aló-csatornázás nincs s mivel a felső-csatorna építése is olyan, hogy éppen ellenkezőjét szolgálja hivatásának, az az a helyett, hogy levelet, bálulatra méltó kitarással őrzi e hulladékokat: — egész természetes dolog, hogy a mint egy kissé melegebb idő van, azonnal megfertőzötti döglételek kigőzölgésével az egész környéket. Nem tudjuk, van-e a dinya-utczában valamelyik városi urnak, vagy befolyásos városatyának háza, de azt mondhatjuk, hogy csak a rosszindulat hagyhatja ebben a nyomorult állapotában ezt az utcát. Az a csinos házior, mely olyan rohamosan nőtt fel a dinya-utca egyik oldalán, megérdemelne talán, hogy gondoskodjunk több jó indulattal az utca közegészségügyéről. Hiszen ezeknek a házaknak építési módja elárulja, hogy a kik építették azért jöttek ebbe az utcába, hogy jobb levegőt szivjanak. Ugy is építették virágos udvarral házait. Már most tessék elképzelni, hogy este félt, mikor a párolgás erősebb, a helyett hogy kinyitának, be kell zárniok ajtókat, ablakot, hogy az undorító szag beteggé ne tegye a lakókat. Az udvarra kiülmi? — No, ez éppen lehetetlenség! A ki mindezeket nem hiszi, ajánljuk sétálgasson majd most a tavaszi esteken a dinya-utczában. — *Reé* István főkapitányt pedig kérjük, vegye gondos figyelmébe ezt az utcát is!

— **Tisztul a város.** Székesfejérvár szab. kir. város területén az éjjeli pillékre a rendőrség a multhan nem sok gondot fordított, noha ezen ügy több figyelmet érdemelne. Masi azonban *Reé* István rendőrkapitány a legszigorubb eljárást tanúsítja e téren, a város gyökeres megtisztításán fáradozik s fáradságának eredménye is van. A mai napon *Scentes* Julianna általános ismert alakja az esti korzónak 15 napi, *Puli* Julianna 8 napi, *Bredák* Mária pedig 3 napi rendőri elzárásra ítélték; ezzel egyidejűleg pedig néhány gyanus nő korházi ápolás alá vétették, a kik felgyólasuk után nyerkel el méltó büntetésüket. *Reé* István rendőrkapitány azonban itt nem áll meg, halad tovább a megkezdett uton s a lélek kutár asszonyok ellen is megindította a büntető eljárást.

— **Menetrend változás.** A székesfejérvár-sárbogárdi vonat május 1-től reggel 6 óra 10 perczkor fog indulni Sárbogárdról, azaz 45 perczrel később mint eddig. Rétszilason pedig ez időtől feltételes megálló helyet létesítenek.

— **A lejtőn.** *Kristóf* Sándort, mint sok más hozzá hasonló embert a szenvedély a bünbe s a büntetéstől való félelem, vagy a szegényéret pedig a halálba kergette. Két éve, hogy *Kristóf* Sándor 52 éves bioskei lakos, a ki az előtt rendes életet élt, az italozásnak adta magát. Az ital szenvedélye mindjobban urrá lett felette, úgy hogy a lejtőn egész odáig jutott, hogy minden kezégyébe eső s értékesíthető dolgot elivott. Mikor magának már nem volt mit eladni, 17-én este ellopta egyik ismerősének *Pulca* Józsefnek 2 tyukját. A tulajdonos azonban észrevette, de kiegyezett békés uton a szerencsétlen emberrel. *Szabó* Andris hegyőr azonban feljelentette a tyuktolvajt a csendőröknek. A szerencsétlen *Kristóf* Sándor értesülve arról, hogy a csendőrök keresik, két csövű fegyverére zsineget kötött s úgy sütötte el a fegyvert. A lövés nyakán érte s a szerencsétlen tyuktolvaj rögtön meghalt.

— **Álmos bérkocsis.** *Menyhordt* Ferencz bérkocsist megrendelték a hajnali órákra fuvarozásra, megrendelést el is fogadta, a hajnali órákat azonban elaludta; miért 2 frt pénzbüntetésre és 2 frt 50 kr károsseg megterítésére ítélte a rendőrfőkapitány.

— **Végtárgyalások.** A székesfejérvári kir. törvényszék április hóban tartandó bűnügyi végtárgyalások sorrendje: 2-án Kovács József szánd. emb. öl. bünt. Vendli János emb. öl. véts. 5-én ifj. Czigrány József csal. bünt. ifj. Kernács Sándor megveszt. véts. Bognár Jánosné ham. tanuz. bünt. Rupa István hat. el. erősz. bünt. 6-án ifj. Holmár Imre és trsai s. t. sért. bünt. 13-án Grund Józsefné s. t. sért. bünt. Kenfis Istvánné kétr. csal. véts. László István és neje csal. bünt. Beszteri Bernát s trsai szánd. emb. ölés bünt. 16-án Májtán István s trsa mag. lak. sért. bünt. Borda Istvánné

s trsa s. t. sért. bünt. Szaléki Béla sikk. véts. 19-én Makra István sikk. bünt. ifj. Pintér József lop. bünt. Tóth János vall. azab. gyakorl. e. véts. Huszár Lidia lop. bünt. Német János s. t. sért. véts. 20-án Horvát József kétr. hat. el. erősz. bünt. Margit János és trsai rág. véts. Vagyóczi József és trsa lop. bünt. 23-án Máhr György s. t. sért. véts. H. Molnár János ham. vád. véts. Pap Ferencz és trsai s. t. sért. bünt. 26-án Komáromi István s trsai s. t. sért. bünt. Krausz F. Vilmos csal. bukás. bünt. 27-én Arany Ambrus emb. öl. véts. Dezső István s trsa lop. bünt. 30-án Raffai Vendel sikk. bünt. Falk József sikk. bünt.

Irodalom és Művészet.

— **Népiratok.** A Szent-István társulat a szocializmusról a következő népiratokat adta ki. A népiratok rendes sorszámat viselnek a melyeknek felemelítésével a következők újabb kiadványokat ismertetjük. 126. Reutter Sándor. A szocialista. 18 oldal. Ára 3 kr. 134. sz. Dániel Illés. A népbolondítók, vagy Ne vigy minket a kísértetbe. 28 oldal. 4 kr. 141. sz. Márton bácsi. Új veszedelmünk. 18 oldal, 3 kr. 142. sz. A mezőhegyi nagy ribillió, vagy: legyünk-e czuczialisták? Irta egy igazi czuczalista. 56 oldal 8 kr. A Szent Antal kenyere üdvös intézményének mivoltát és történetét ismerteti a 128. szám. Paduai Antal és a szegények kenyere. Új orvosság az élet bajaira. 32 oldal, 4 kr. Sz. Antal perselye van eddig elé hazánkban a következő helyeken: Buda-Pesten: I. k. Főplebánya (Mátyás templom). II. k. Plebánya (Sz. Anna templom). IV. k. Szent-Ferenczrendieknl. V. k. Terézvárosi plebánya-templom. VI. k. Huba-utca 12. sz. karmelitáknál. Szent-Vincoze egyletnél (Papnevelde-utca 7.) Pozsonyban: Sz. Ferencziek. Ungvár: Bozós-utca 48. sz. Mosdós: (Somogy megye.) Fehér-Zichyfalva. Szécsény (Nógrád megye). Komárom és Duna-Adony, az irgalmas nővéreknl. Zombolya, plebánya. A fent elsorolt füzetek százával és ezrével terjesztendők; nagyobb megrendelésnél 40 százaléknyi árleengedést ad a Szent-István-Társulat, melynek könyvkiadóhivatala Budapest IV. Királyi Pál-utca 13. sz.

Közgazdaság.

Börze-reform.

Az agrár törekvéseket általában szeretik tökéllenesnek feltüntetni. Ezen vád pedig azért éri az agráriusokat, mert a nemzetközi ingó törke intézkedésének szabad piaczeit: a tőzsdéket az új mozgalom erőlyesen megtámadja.

A tőzsdék általában mindenütt nemzetközi jellegűek nemcsak anynyiban, hogy a tőzsdéken rendezierint mindenféle kül. és belföldi érték-és áruforgalom tárgyát képezi, hanem még anynyiban is nemzetköziek, hogy a börzei forgalmat lebonyolítók személyileg szintén nemzetköziet kütelékébe, vagy ha igen, úgy csak rövid ideig.

A nagyttőknek ezen nemzetközi jellege nemzeti szempontból határozottan káros, mert az ország legfontosabb pénz- és áruviaza nemzetközi befolyások alatt áll. Hogy az ily befolyások alatt a börze nem mindig a nemzeti érdekeknek képviselője és hogy különösen sohasem az erkölcsi motívumok az irányadók az üzletek lebonyolításánál, azt még természetesebbnek találjuk akkor, ha ismerjük azon különleges intézkedéseket, a melyek a börzétet az államban külön államná teszik, a melyek a börzének különösen az igazságszolgáltatásban, de sok egyéb más tekintetben is bizonyos előjogokat, privilégiumokat biztosítanak.

Egész természetes törekvés tehát az, a midőn a börzének ezen privilégiumai és ezen nemzetközi jellege ellen állást foglal az agrármozgalom, amely mindenütt nemzeti alapon áll. Ezen állásfoglalás azonban nem a törke, mint olyan ellen irányul, mert a mezőgazdaságuk éppúgy szüksége van a termelés érdekeit szolgáló tökére, mint a termelés bármely ágának,

sőt talán épp a mezőgazdaság van ma abban a helyzetben, amidőn a törke támogatására leginkább reá szorul. De igenis irányul az agrármozgalom éle azon kizsákmányolás ellen, a melynek szabad színtere a börze.

A börzeellenes mozgalmak Angliából kiindulva Németországon és Ausztrián át hozánk is eljutottak. Mindezen országok agrárprogramjának egyik kiváló pontja a börze reformja.

Németország ezen reformot alaposan végre is hajította.

Ezen mozgalommal szemben merkantilis részről sokszor történt hivatkozás Franciaországra, mint olyanra, a mely a börze kérdését érintetlenül hagyja, s a börze reformját szükségesnek nem tartja, holott pedig a francia agrármozgalom semmivel sem marad a németnek mögötte; és mondhatjuk azt is, hogy a börzeviasszélesek, de különösen a tömegek kizsákmányolása az értékbörze utján sehol sem volt oly nagy arányú, mint éppen a párizsi börzén. Még voltunk arról győződve, hogy a francia gazdaközvélemény sem fogja a börze reformjának kérdését sokáig érintetlenül hagyni s ez a meggyőződésünk sokkal gyorsabban vált valóra, mintsem remélni mertük.

A francia kamara és szenátus egy törvényjavaslatot fogadott el a mult héten, a mely a francia börzék értéktörkeletit hivatott szabályozni. A törvény a tőzsdén hivatalosan jegyzett értékek legnagyobb részére a szabad forgalmat teljesen megszünteti, úgy hogy a hivatalosan jegyzett papirokban, kivéve a francia állampapirokat, csakis hiteles ügynökök bonyolítathatják le a forgalmat, a mely ügynökök azonban kötelesek könyveiket a felsőbb bíróságoknak bemutatni, miáltal az egész értéktörkelet hivatalos ellenőrzés alá helyeztetik.

A törvény ezen intézkedése a beavatlatnok előtt egész természetesnek látszik a különösen olyannak, a mely nagyobb hatással nem bírhat. Ez új törvény pedig Franciaország, sőt Európa közgazdasági életére messze kiható jelentőséggel fog birni. A párizsi börzén pl. összesen 110 millárd frank értékű volt az évi forgalom, a melyből csak 33 milliárdot bonyolítottak le hiteles ügynökök, míg 77 milliárd a szabad tőzsdén az ugynevezett „Coulisse“ forgalmát képezte. Ezen óriási forgalom teljesen ellenőrizetlen volt eddig s tulajdonlag nem is francia állampolgárok kezén bonyolódott le, a mennyiben a párizsi börzén szereplő bankházak vezetői ugyan francziák, vagy naturalizált francziák, de a bankházak tulajdonosai többnyire külföldiek, különösen pedig osztrák és német milliomosok.

Hogy mennyire igazuk van az agráriusoknak akkor, midőn a börzén szereplő s a tömegek kizsákmányolására utazó nagyttőkét nemzetközinek jelzik, mi sem igazolja inkább, mint a francia börze-törvényjavaslat elfogadása, melynek folytán a Coulisse-házak tulajdonosainak egy jelentékeny része Brüsszelbe, egy másik része pedig Londonba vonult át, hogy üzleiket e tőzsdéken folytathassák szabadon tovább. — A berlini gabonatőzsdé megrendszabályozása után a párizsi értéktőzsdé reorganizálása két oly nagyjelentőségű közgazdasági esemény, a mely nemcsak az illető országok, hanem a tőzsdék nemzetközi jellegénél fogva az egész nemzetközi piacra nagy hatással fog birni.

Tudvalevőleg az európai kontinentális gabonapiaczkok közül a berlini volt az, amelyen a gabonakülönbüzeti játék s a párizsi, amelyen az értékpapirokban üzött különbüzeti játék és kibocsátási szédélegések legnagyobb mértékben voltak elharapódzva. Ezen két nagy piacznak egészséges és erkölcsi alapokra való helyezése az összes európai pénzpiaczkokra kedvezőleg fog hatni és különösen abban az irányban, hogy végre a többi országok is be fogják látni a börze reformjának szükségességét s erőlyes kézzel szakítják ketté azt a kapesot, amely az összes börzétet egy nemzetközi játéklarangú süllyesztette le, ahelyett, hogy a hazai termelés és pénzforgalom érdekeit szolgálták volna.

R. Gy.

NAGY MEGTAKARITÁS!

Mindennemű ócska

ajtók és ablakok

méret után, befalazásra teljesen elkészítve olcsón kaphatók

Eisler Izidor és Fia

építési asztalosoknál,

BUDAPEST, Nádor-utca 61. szám
a Lipót-körut sarkán.**TÓGL IMRE**

LEMEZ-ÁRU GYÁRA, SZÉKES-FEJÉRVÁR.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására juttatni, hogy 2 év óta fennálló

Gazdasági gép és lemez-áru gyáramat Budai-ut 29. szám alól a volt Schlammadinger Alajos-féle helyiségből saját telepemre az indóház mellett volt **SZEGGYÁRBA** helyeztem át. Hol is azt teljesen újonnan úgy rendeztem be, hogy felvehetem a versenyt az összes hasonló gyárakkal.Üzletemben a lakatos és építkezési ipar minden ágába vágó **mű- és vas-munkák** pontosan és szakszerűen készíttetnek el. Elvállalok mindennemű **gép-javításokat, telefon és villámhárító felszerelését, rácsozat, diszvas-kapuk és sirkorlátok elkészítését.** Ajánlom továbbá a nagyérdemű közönség becses figyelmébe **du s raktáromat.** Hol is **gazdasági gépek, kénevezők, permetezők, tűzhelyek,** a legjobb beállítású **ekék, fa és vas gerendellel, kis gazdák és uradalmak részére** állandóan raktáron tartatnak.**!! Kedvező fizetési feltételek!!**

Árjegyzék és költségvetés kívánatra ingyen szolgáltatják! Magamat az n. é. közönség b. figyelmébe ajánlván maradok tisztelettel

TÓGL IMRE.

A m. kir. VI. számú

csendőrkerületi parancsnokság keres hasznóberbe vételre oly épületet, amely a vásártéren vagy közelében van és 70, esetleg több ember elhelyezésére alkalmas.

A bérlet folyó évi augusztus 1-én esetleg előbb is kezdetét veheti és 6 évre terjedne.

Ez iránti ajánlatok a csendőr kerületi parancsnoksághoz (Sas-utca 7-ik szám) küldendők.

A MAUTHNER-féle

hirnevés

konyhakerti és * * **** * * virágmagvak**zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett **medve-védjeggyel**

valamennyi nagyob

fűszer- és vaskereskedésekben kaphatók.

A Budapesten Andrásy-ut 28. sz. alatt létező Mauthner Üdön cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egéren friss és valódi magvakért, amely c omagok ragasztva, a medve ábrával és a Mauthner névvel jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

MEGHIVÓ.**A VELENCZEI KÖLCSÖNÖS SEGÉLY-EGYLET**

mint szövétkezet

az egylet helyiségében

folyó évi április hó 3-án, délután 3 óraker tartja

IX. rendes évi közgyűlését,

melyre az egylet tagjai tisztelettel meghívotnak.

A napirend tárgyai:

1. Az 1897. évi mérleg betérjesztése s a felmentvény megadása.
2. Az „alapszabályok“ 3. §-a értelmében az új időszaki társulat megalakítása.
3. Alelnök, 3 számvizsgáló, 3 felügyelő, 3 felszámoló b. tagnak és 3 jegyzőkönyv hitelesítőnek megválasztása.
4. A választmány újjászervezése.
5. Egyéb indítványok, melyek 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt az igazgatósághoz írásban adandók be.

Velence, 1898. márczius hó 14-én.

KOVÁCS JÁNOS,
jegyző.BELEZNAV ISTVÁN,
elnök.**Mű-selyem-szövet**

festőde és vegyészeti ruha-tisztító intézet.

Sz.-Fejérvár, Szt.-István-utca 3. sz. a.

a Sz.-István templommal szemben.

Minden e szakmába vágó ruhaneműek

UJRA FESTÉSRE + + + +**+ + + vagy TISZTÍTÁSRA**

ugy a legfinomabb szőrmék, glacé keztyűk stb, csipke függönyök vagy bármilyen tárgyak elvállaltatnak.

Gyászruhák

haladéktalanul a legjutányosabb árban, felelőség mellett eszközöltetnek.

A nagyérdemű közönség szives partfogását kérve kész szolgálja

Papp Károly.**STEININGER SÁNDOR divat-, vászon- és szőnyeg-üzletében**

Székesfejérvár, (Pollák cipésszel szemben)

a tavaszi idényre a legdivatosabb női szövetek, női és gyermek felöltők megérkeztek és azok meg-
lepő olcsó árakért adatnak el.

Vászonneműekben szintén nagy választék.

1 vég vas vászon 30 rőfös kitűnő minőség ezelőtt 7 frt 50 kr	most 4 frt — kr.
1 „ kanavász 30 „ „ „ „ 7 frt 50 kr	most 3 frt 80 kr.
1 „ Rumburgi 50 „ „ „ „ 25 frt — kr	most 8 frt 50 kr.

Kérem a tisztelt közönség szives partfogását, az elismert szolid és jutányos kiszolgálásról már előre is biztosíthatom.

Tisztelettel

STEININGER SÁNDOR.

A „Velencei kölcsönös segély-egylet mint szövetséget” zárszámadása, 1897. december 31-én, fennállásának IX. évében.

TARTOZIK. 75. MÉRLEG-SZÁMLA. KÖVETEL.

	Főkönyv szám	FORINT	KR.	FORINT	KR.
Leltársámla	57	393	82		
Kötelezvény számla	56	38717	39		
Pénztársámla	55	1026	60		
I. évtáruulat tőkében	61	12279	21		
I. „ kamatban	61	651	86	12931	07
II. „ tőkében	49	7325	28		
III. „ kamatban	49	370	32	7695	60
IV. „ tőkében	50	4868	92		
V. „ kamatban	50	220	54	5059	46
VI. „ tőkében	51	2668	67		
VII. „ kamatban	51	78	09	2746	76
VIII. „ tőkében	52	10750	46		
IX. „ kamatban	52	583	79	11394	25
Tartalékalap	69			71	50
Nyereség mint egyenleg	73			269	17
				40137	81

TARTOZIK. 73. NYERESÉG- ÉS VESZTESÉG-SZÁMLA. KÖVETEL.

	Főkönyv szám	FORINT	KR.	FORINT	KR.
Leltári avulás	57	8	10		
Mult évi kamathátralék	56	550	69		
Adószámla	64	457	24		
Irodaköltségek	48	182	89		
Tiszti fizetések	68	255	—		
Törzsbetét kamatok	49-61	2161	02		
Nyereség mint egyenleg	73	269	17		
				3884	11

Volt az év végén az egyletnek 758 tagja 2670 betéttel; kilépet 26 tag 109 betéttel; maradt 732 tag 2461 betéttel.

BELEZNAV ISTVÁN,
elnök.

KOVÁCS JÁNOS,
penziáros.

BOGNÁR MIHÁLY,
ellenbr.

A számvizsgáló és felelős bizottság az évi számadásokat és jelen mérleget, nemkülönben a nyereség felosztását tárgyaló indítványokat a kereskedelmi törvény 195. §-a értelmében megvizsgálta és azokat a közzétételhez tett évi jelentés szerint helyesnek találta.
Kelt Velenczén, 1898. márczius 14-én.

DECSY KÁROLY,
számvizsgáló b. tag.

WEISZ JÓZSEF,
számvizsgáló b. tag.

DEUTSCH MÓR,
számvizsgáló b. tag.

KUTASSY ENDRE,
felelős b. tag.

DR. SPÁT HENRIK
felelős b. tag.

TAKÁCS IGNÁCZ,
felelős b. tag.

Hirdetmény.

Vonatkozással a márczius 17-én közzétett árverési hirdetményre ezenel közzététetik, hogy az árverés megtartatni nem fog.

Kislángi bérgazdaság.

Elsőrendű

bükk-faszén

szállit

Politzer Lipót

faszén-nagykereskedő

BUDAPEST,

József-városi pályaudvar.

A magy. kir. szabadalm.

OSZTÁLYSORSJÁTÉK

főelárusítása

SZÉKES-FEJÉRVÁROTT.

Van szerencsém a tisztelt közönség b. tudomására hozni, hogy oly szerencsés voltam a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítását megnyerni.

Ezáltal abban az előnyös helyzetben vagyok becses vevőimmel szemben, hogy gyors és pontos kiszolgálásban részesíthetem. A második sorsjáték tervezete az elsőtől minden pontjában egyezik.

A 100.000 sorsjegy közül biztos hogy 50.000 nyer. **Első huzás május. hó 11. és 12-én veszi kezdetét.**

Miután az érdeklődés nagy és már is sok előjegyzés történt nálam, ennél fogva figyelemztetem a n. é. közönséget, hogy előjegyzéseit esetleg megrendelését minél előbb eszközölné, mert a készlet általában nem nagy és könnyen megtörténhetik, hogy a legnagyobb szerencse a késés által siklik ki a kezéből.

Teljes sorsjegy ára:			
1/1	1/2	1/4	1/8
80	40	20	10 frt.
Hat osztályban pedig:			
1/1	1/2	1/4	1/8
6	3	1.50	75 kr.

Teljes tisztelettel **REICHARD MÓR,**
dohány-nagyáruda.

A Mauthner-féle
hirneves
konyhakerti
és
virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban,
a törvényesen bejegyzett
MEDVE-VÉDJEJEGYEL
kapható:

BERÉNYI MÓR fűszerkereskedésében
SZÉKESFEJÉRVÁR,
Szőgyény-Marich-utca 8-ik szám.

Hagyatéki árverési hirdetmény.

Néhai Prifach József, káptalani nagyprépost, székesfehérvári volt lakos hagyatéki tömegéből némely ingóságok, borok és a hagyatéki szőlő Gánóczy Flóris kir. körjegyző ur közbejötté mellett nyilvános árverésen eladatnak és pedig:

1. Egy ezüst burnótszelence, egy kisebb Wertheim szekrény, különféle házi

butorok stb. örökgyógyó volt lakásán Székesfehérvárott, Szent István-utca 5 szám alatt 1898. évi április hó 2-án azaz szombaton délelőtt 10 órakor

2. az örökgyógyó szőlőjében elhelyezett pincze felszerelések, mintegy 80 hliter ó és új borok (köztük 1875. évi csókai, 1868. és 1878. évi isztiméri) — továbbá a székesfehérvári 1888. számú betétben A. I. 1—3. sorsz. alatt bevezetett, a turózsáki dülőben fekvő lakház és szőlő 1500 frt kikialtási árban és 150 frt bánatpénz letétele mellett a helyszínén: a turózsáki szőlőben 1898. évi április 2-án délután 2 óra or nyilvános árverésen eladatni fognak.

Az ingóságok vételára azonnal, a hagyatéki szőlő vételára 8 napon belül alulírott végrendeleti végrehajtó kezéhez készpénzben kifizetendő lesz, minek elmulasztása esetén az elárverezett szőlő a 150 frt bánatpénz elvesztése mellett, az árverési vevő kárára nyabb árverésen eladatni fog.

A vevő a hagyatéki szőlő birtokába a vételár lefizetésekor azonnal belép és ugyanakkor fog a tehermentes átíratásra alkalmas adásvevési szerződés vevő részére és annak költségén kiadatni.

Kelt Székesfehérvárott, 1898. évi márczius hó 24-én.

Dr. SZABADY JÓZSEF
ügyvéd,
mint végrendeleti végrehajtó.

SZABÓ ÜZLET

Székesfehérvárott, Kossuth-utca 4. szám alatt.

Alulírott ajánlja a nagyérdemű közönség becses figyelmébe d u s a n berendezett raktárát

hazai, angol, francia és brüni szövetekből.

Készit

katonai, papi és polgári öltönyöket

a legjutányosabb árért s a legutolsó divat szerint.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam hiváló tisztelettel

Szirkovits András u. 9. M.

HIRDETÉSEK
felvételek

Kiadóhivatalunkban
Szent-István-tér 1. szám alatt
a legjutányosabb árban.

D'WAGNER és TÁRSAI
EGYESÜLT GYÁRAK
MINT BETÉTI TÁRSASÁG.

SZIKVIZGYÁRAK és
BERENDEZÉSE és ELLÁTÁSA.
ÓR és BORKIMÉRŐ
KÉSZÜLEKEK.

FÉMONTÓ

ELEKTRO-GALVANIKUS
FÉMLEMEZELÉSI
INTEZET.

BUDAPEST
IX. JINODY-UTCA 3.
(a Székesfehérvári
megköli.)

FOLYÉKONY SZENSZAK

KÉPES ÁRLEVEZÉK INGYEN ÉS BÉRMENÉSEN

992 ar és liter betétiflora